

Rigsherolden sin Stemme og opfordrer „Rigets Stænder“, hver Stænd særskilt, til at aflægge deres Hylbings- og Troskabsed til Kongen. Adelen rejser sig „en masse“. Justitsministeren forelæser Eden, der af Vedkommende eftersiges med blottede Hoveder og to Fingre i Veiret; dette gjentages med de andre Stænder. Landmarskalken (Adelens Formand) samt de trede Talmænd og Bicetalmænd træde derefter op til Thronen og kysse allerærbødigst S. M. Kongens Haand.

Musiken spiller atter op, Kanonerne hundre atter fra Skeppsholmen hiinsides Vandet og Toget sætter sig fort derefter i Bevægelse for at vende tilbage til Slottet i samme Orden, som ved Ankomsten.

Ikke en Time efter at S. M. er vendt tilbage til Sit, sees han som en god Borger uden alskens Ceremoni, ifærdt en graa Overfrakke, som De og jeg, gaar en lille Tour gennem Byens Gader, kun med en Hofcavaleer under Armen. „Vieux farceur!“ vilde en Frantsmand have bemærket. Medens man nys, da S. M. viste sig i hele den kongelige Stads med Krone og Raabe og lod den anden „Statsmagt“ kysse sin Haand, næsten kom til at tænke paa det bekjendte engelske Ordspil: „What is the majesty without her external?“ og medens man ved Reven igaar, ved Synet af denne martialste Hærføreren de defilerende Tropper næsten var fristet til at sige til sig selv: „Kongedømmet er — Krigsven“ (i alt Fald Paraden!), maade vi i dette Dreblik, hvor vi see Carl b. 15de saa ganske gemyttigt spabere gennem sin Hovedstad, udbryde: Majestæten være i Grunden hvad den vil, men Kongedømmet er Freden!

D. D.

To Sultaninder.

(Af Tante Lenores Erindringer.)

Meddeelt af Carl Bernhard.

De af mine Læsere, som have værdiset en Meddelelse af mig i „Folketale for Danmark 1860“ under Titel af „Tante Lenores Erindringer“ nogen Opmærksomhed, de kjende allerede denne min Tante Lenore tilstrækkeligt; Andre, som kunne ønske at vide Noget om hende, ere nu underrettede om, hvor de kunne søge det. Men de, som ikke ville gøre sig denne lille Uleilighed, de maade tage tiltakke med at vide, at min Tante Lenore almindelig blev erkjendt for at være en elskværdig og begavet Dame, hvis Udsagn aldrig blev draget i Tvivl, fordi hendes Charakter nød en saa ubetinget Agtelse. Som ung Kone levede hun endel Aar i Paris, før og under den store franske Revolution, i en Stilling, der gav hende Leilighed til at see og høre Meget, som ikke kom til store Publikumskundskab. Af Sigt har hun meddeelt mig Udskilte, dels i mundtlige Samtaler, som jeg efterhaanden nedskrev efter Hufommelsen, dels i efterladte Optegnelser af hende selv, hvilke jeg sætter stor Pris paa, fordi de gjengive hende saa ganske som hun var. Jeg vil efter Opfordring meddele nogle Brudstykker heraf, som dog danne et sammenhængende Hele, og jeg vil isaarvidt muligt gjøre det med hendes egne Ord, for at Meddelelsen ikke skal tabe det Primitiv og Charakteristiske, der altid har tiltalt hendes nærmeste Kreds. Der er i en elskværdig og dannet Qvindes Udtalemaade noget Gædet, som Mænd med al deres mulig store Tænkomsomhed og stilistiske Færdighed dog skulle have ondt ved at give deres Arbejder; thi Mænden kan ikke lade være at arbejde, naar han skriver, Qvinden skriver uden at arbejde. Derfor ere aandrige Damer Breve saa tiltrækkende. Min Tante skrev som oftest i et Slags Brevform, der gav hendes Meddelelser noget Knapsheds. Hun havde ogsaa i Frankrig lært at sætte Pris paa Memoirerne, som give et saa ufkæerligt Bidrag til den franske Historie, hun havde læst en stor Deel Memoirer, og hendes egne Optegnelser fik undertiden, hende selv ubevidst, en Colorit deraf.

Blandt de Bekjendtskaber, min Tante havde gjort i Paris, var der to, som hun satte særdeles Pris paa, det var Grev d'Estaing og Hertugen af Brisac. Disse to ældre Herrer, som jeg vil lade min Tante selv forestille for Læseren, havde Begge en hvidt Rindskab som mange af deres Tids skulle Begivenheder, især hvad Høffet og Statsstyrelsen angik; de vare Begge udmærkede Fortællere og, hvad der ikke altid er forbunden med dette Talent, de vare Begge sandbrune og redegjorte Mænd. Det er mest igjennem disse Herreres Fortrolighed, at min Tante blev istand til at give en saa nøiagtig og livlig Skildring af en længst forsvunden Tids Begivenheder, som jeg herved overgiver til Læseren.

I.

London og Paris.

London og Paris have bestandig holdt et skinnigt Zie med hinanden. Uagtet enhver af disse to Hovedstæder altid har holdt sig selv for den første og overseet den anden, har dog ingen af dem forsvundet nogen Leilighed til at iagttage sin Nabo, og det i den nøieste Detail. De ere ligesom to Damer, der rivalisere, de kunne nok affectere Ligegyldighed for hinanden, men de have den ikke i Virkeligheden. Intet var derfor interessanter for Pariserne, især for Beaumonden, end Efterretninger om det engelske Hof, og saaledes omvendt. Man maa tilstaae, at det var lykkelig Begge Stæder at være vel underrettede, og man maatte undres over, hvor nøie den ene Nabo kjendte den andens hemmelige Historie. De havde

egentlig ikke Meget at lade hinanden høre derfor, der var en forbausende Overensstemmelse i de Videnskaber, der vare de herskende, og i de Feit, som fulgte deraf; men hvor forskjelligt bleve de ikke bedømte og hvilken uhyre Forskjel var der ikke paa Følgerne deraf, eftersom de bleve begaaede paa den ene eller paa den anden Side af Kanalen. Der findes maastee ikke mange større Mobsætninger i Verden, end de, som adstilles ved den smalle Strøm, der flyder mellem Dover og Calais. Nationalcharakter, Sympathier og Fordomme, Sæder og Skikke, Alt staaer i den største Mobsætning. Den allerførste er vel begge Landes deraf udsprungne Forfatninger. Men Verden sættes i Bevægelse af lutter Mobsætninger, Extremerne interessere som oftest mest — saaledes er det nu engang, hvad Under da, at man i Paris interesserede sig saa meget for hvad der skete i London, og deri fandt Gjengjæld hos den engelske Beaumonde for de franske Anliggender.

I England regjerede Kong Georg den Tredie, en Brøder til vor utykelige Dronning Caroline Mathilde. Kongen havde i en Række af Aar været underkastet periodisk Galsskab, der kom over ham naar man mindst ventede det. Monarken trøb da om paa alle Fire, gjøede som en Hund og miauede som en Kat. Nationen vidste det og havde den største Medlidenshed dermed. Man hørte, at han tilbragte sin meste Tid i en dyb, aandsfraværende Melancholi, indenfor Vinduer, som vare tildekke med Staaltraadsgittere, for at han ikke skulde styrte sig ud af dem — paa Gulve, som vare belagte med Madratser, for at han uden at gjøre sig Skade kunde gaar paa Fire og støde ligesaa mange Kolbøtter, som det behagede ham — og at man holdt ham indenfor udpollstrede Vægge, fordi han flere Gange havde forsøgt paa at bære sig selv Livet ved at løbe med Panden imod Murene. Men alt dette gjorde ikke Stort til Sagen, han var alligevel Kongen. Folket saae engang imellem sin Konge i hans lyse Diebliske, naar han fremtraadte ved en eller anden mundgaelig Høitidelighed i al sin middelalderlige kongelige Glans, det vidste, at hans Underkøft stod under alle de Foranstaltninger, som gjorde England stort og rigt, det glemte Personen for at hylde Kongeværdigheden, der ikke led i dets Dine ved at være repræsenteret ved en Af-sindig. Hertugen af Brisac sagde ofte, at det var den engelske Constitution, der bevirkede alt dette; i England kan Kongen kun gjøre det Rette — the king can do no wrong hedder det jo, det er en Troesartikel.

I Frankrig regjerede Ludvig den Sættende. Kongen bejød baade en naturlig god Forstand og Dannelsel, et hjærtligt Hjerte, han var gavmild, godgjørende, respektfuld, han var reen af Sæder, tarvelig og sparsommelig, flittig og arbeidsom, og naar han en enkelt Gang vilde gjøre sig til gode efter sin Regjerings Vyrder, saa — smedde han Laase eller forsærdige uhyldige mekaniske Spilleværker. Nationen vidste det, men det gjorde ikke Stort til Sagen. Folket havde tabt Værdigheden for Kongeværdigheden, det saae ikke Personen, men tillagde Kongen alle hans Forgængeres Feit, som han, den Uhyldige, skulde lade for. Det var den franske Statsforfatning, der bevirkede dette; i Frankrig maatte Kongen have Skyld for Alt, hvad der var galt — l'état c'est moi, havde Ludvig den Fjortende jo sagt, og det havde Nationen vænnet sig til at troe paa.

Ligesaa omvendt forholdt det sig med dem, der stode Thronen nærmest, og med Hofferne i begge Lande.

I Frankrig identificerede man den kongelige Families, Prindsers og Hoffets Handlemaader med Kongen. Alle bleve de staaende over een Kam, som hørende til een og den samme Kategori, og lige fra Kongen til hans ringeste Tjener bleve selv hans Statsmænd og Ministre indbefattede under det almindelige Anathem. Kongen skulde være ansvarlig for Enhver og for Alt, og la Royauté c'est le despotisme var blevet et almindeligt Omqvæd.

I England gjorde man en skarp Adskillelse. Kongen var Konge, og han havde intet Ansvar; Ministrene vare Ministre, og de havde alt Ansvar. Nationen vidste, hvem den havde at holde sig til, og derfor holdt den sig ikke til de Urette. I England kunde selv Thronarvingen gjøre dumme Streger og Standaler, uden at Nogen bebrejdede Kongen det, først naar Prindsen engang besteg Thronen, først da begyndte hans Forpligtelse til sin at handle ret, og saa medførte hans Stilling, at han ikke kunde gjøre Andet ligeoverfor Nationen. Hoffet havde i England intet med Statsstyrelsen at gjøre, og det tilkom Ministrene at holde Die med dets Afjærd; arbejdede det imod Landets Fordeel, saa kunde de forlange det reformeret. Under disse Forhold vare Konge, Hof, Ministre og Folk opvokse med herandre igjennem mange Generationer. Grev d'Estaing kaldte det, at den ene Kniv holdt den anden i Skeden uden at rustne.

I smile maastee, mine Venner, som engang kunne saae disse Blade at læse, og bestyde Tante Lenore for at have fiddet ved sit Bord med blaae Strømper paa. Jeg kan for-sifke Eder, at jeg aldrig har baaret og aldrig vil bære andre end hvide Strømper. Men jeg har levet i en filosofiserende og en politiserende Tid, og har hørt saameget om disse Anliggender, at jeg ikke har kunnet undgaar engang imellem at gaar udenfor min hummoderlige Charakter, for selv at tænke en Smule derover. Dette maade I bære over med hos mig, mine Venner, og nu er det ogsaa overstaaet med disse Betragtninger, og Resten skal kun blive den ligefremme Skildring af Personer og Begivenheder.

II.

En Thronfølger.

Prinds Georg af Wales var Storbritanniens Thronarving. Han var en af Englands smukkeste, eleganteste, og mest indtagende Mænd, jeg har seet Portraiter af ham, som sætte dette udenfor al Tvivl, og hans høie Stilling gjorde ham altfaa ufridig til den Første i enhver Henseende. Ingen kom i hans Nærhed, uden at føle Indflydelsen af disse indtagende Egenheder, især ingen Qvinde, og Alle ere enige om, at han kunde erobre hvem han vilde, endog saa blot med Lyden af sin vakkende Stemme, hvormeget mere da naar denne udmærkede de hjerlighedfulde Ord, der strømmede af et virkelig varmt Hjerte. Men alle disse smukke Egenheder hvilede alligevel ikke paa nogen fast Grundbo. Prindsen var libensskabelig, og naar hans Lidenskab kom med i Spillet, var han i den allerhøieste Grad egoistisk, letsinig, henpinsløs, ja endog saa tøiløst, og — selv hans Venner og Forsvarere have ikke kunnet negte det — æreløs! Og han havde mange Lidensskaber, og de vare alle meer eller mindre fordærlige. Eng-lænderne vidste det; men de trostede sig med, at naar han engang blev Konge, maatte alt det have en Ende, til den Tid fik han nok udbragt, Henrik den Femte havde været „lige saa handsat,“ da han var ung, og han var der dog blevet en dygtig Konge af, det Samme vilde blive Tilfældet med Prindsen af Wales, naar han engang, gid sent! blev Kong Georg den Fjerde. Shakespeare havde skaffet Thronfølger-vilskaben et Slags Hævd, han havde gjort den poetisk, til Gavn og Glæde for alle kaade Prindsen i Christenheden, og ikke alene i England, men i alle Lande, har man lige til vore Dage paa alle Theatre fremstillet Scener af „Henrik den Femtes Ungdom“ som Noget, der faldt af sig selv og ikke kunde være anderledes.

Prindsen af Wales havde staaet i Kjærlighedsforhold til adskillige Damer, man nævne det tilstrækkeligt Antal til, at hans Ustabighed kunde være mere end bevist og afstrækkende for vort Kjø. Man vidste endog saa, at med een af dem, med Mistreiss Fitz-Herbert, havde han været gift, hemmelig naturligvis, og at han atter havde ladet sig skille ved hende, man paastod paa en temmelig vrutal Maade. Men det er jo Karakteristisk for vort Kjø, at enhver af os troer, at netop hun er istand til at bringe en Synder paa den rette Vej.

Prindsens Kjærlighed var nu falden med den sædvanlige Styrke paa Mary Robinson. Det er ikke let muligt at tænke sig noget Nydigere end hun var, hun var saa smuk, at hendes ægte engelske Skjønhed endog saa overstraaede alle de delige Portraiter af Skjønheder fra Kong Carl den Andens Tid, som smykke en af de kongelige Sale, der endnu kaldes derefter the room of the beauties, og som ere verdensberømte. Hendes Haar var blond, hendes Dine vare af det klareste Blaa, hendes Teint af en blaudende Hvidhed, hendes Figur var en Skjønhed. Med denne Skjønhed forkaabt hun en Ynde, der henres endog saa alle Qvinde til Beundring, der var i hendes Fremtræden saamegen Qvindelighed, saamegen Sjælsbædel og Fjindhed, at hun maatte forkomme Enhver som et Væsen af en ædlere Natur, der ikke kunde sammenlignes med os Andre. Hun besad et varmt og hjærtligt Hjerte, der er ingen Tvivl om, at hun har elsket Prindsen af Wales smt og oprigtigt, og for hans egen Skyld, det hendes neppe Prindsen ret ofte. I de nydelige Memoirer, som hun har efterladt, skildrer hun ham med saa indtagende Farver, trods de mange Foruretelser imod hende, han gjorde sig Skyld i, at hendes sande Kjærlighed kan læses imellem alle Linierne, selv der, hvor hun ofte taler derom. Og med hvilken barmhjertig Sandhed afflyder hun ofte sine Følelser for ham, eller giver sit piinte Hjerte Luft i smme Klager, der komme fra en smuk Sjæls inderste Dyb! Men af denne sande Kjærlighed slog dog ikke til i Længden, for at binde den Ustabige. Det er i det Hele taget besynderligt, at der gives saa faa Mænd, der forstaae at værde en Qvindes sande Kjærlighed, medens der gives saa mange, der lade sig bedbaare af en indbildt, og kunne hange fast ved den.

Mary Robinson var Skuespillerinde ved Drury-Lane Theatret, som den os heljendte aandrige Forfatter Sheridan dengang var Direktør for. Hun var tidlig bleven gift med en ubehydelig Mand, som ikke brød sig om hende, og det lader til, at heller ikke Nogen tog Notice af ham. Hun var Eng-lændernes Afgud paa Scenen, hendes henrivende Spil smelte deres sive Form og Huset gjentled af Bisald, naar hun fremtraadte i al sin Ungdoms, Yndes og Skjønheds Glans, for at tolke de dybeste Følelser og den største Høidhed, det muntreste Lune og den mest tragiske Stemning. Da Prindsen af Wales havde erobret hendes Hjerte, forlod hun sit baruløse Hjem, og boede i Carlton-house, hans Palais i London, eller paa hans Slot ved Brighton. Forholdet var ganske offentligt, hun modtog alle Prindsens Venner, og Prindsen af Wales saae dannet Selskab hos sig. De to store Ministre Fox og Pitt, Sheridan og en Mængde andre Stats- og Videnskabsmænd, og de mest fremragende Medlemmer af Parlamentet hørte til hans Omgang. Men naturligvis ogsaa alle den Tids fornemme og rige Modeherrer, de saaledes „Beaux,“ f. Ex. Beau-Webford, Beau-Derby, Beau-Buckingham og hvad de Alle hedde, ikke at forglemme Beau-Drummell, som i mange Aar beherskede den engelske Modeverden og det engelske Aristokrati, hvortil han dog ikke hørte selv, ved den uesterlige Maade hvorpaa han kunde binde et hvidt Hals-tørklæde. Det er ægte engelsk! Men der hørte alligevel en heel Deel til at være en Beau. Den legemlige Skjønhed var det Mindste, den kunde endog saa reent undværes for en Beau,